

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ПРИРОДОНАУЧЕН МУЗЕЙ

бул. Цар Освободител № 1, София 1000
тел./факс 02988 2894 <http://www.nmnhhs.com/>

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Георги Попгеоргиев

Национален природонаучен музей - БАН

Относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика професионално направление 4.3. Биологически науки докторска програма „Екология и опазване на екосистемите“.

Автор: Владимир Дамянов Добрев

Тема: “Изследване миграциите на египетския лешояд (*Neophron percnopterus* Linnaeus, 1758)”.

Научни ръководители: доц. д.б.н. Дилиан Георгиев – ПУ „Паисий Хилендарски“ и доц. д-р Георги Попгеоргиев - Национален природонаучен музей при БАН

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-6556 от 19.12.2018 год. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “Изследване миграциите на египетския лешояд (*Neophron percnopterus* Linnaeus, 1758)” с автор Владимир Дамянов Добрев за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Екология и опазване на екосистемите.

Докторантът Владимир Дамянов Добрев е завършил бакалавърска степен по спец. Екология и опазване на околната среда в ПУ през 2010 год., с дипломна работа на тема “Поведение на египетският лешояд (*Neophron percnopterus* Linnaeus, 1758) (Aves: Accipiteriformes) в предгнездовия период”. През 2012 год. Завършва, магистърска програма по спец. Екология и опазване на екосистемите отново с дипломна работа на тема “Влияние на промените в типовете местообитания върху Белоопашатият мишелов (*Buteo rufinus* Cretzschmar, 1829) (Aves: Accipiteriformes) в Защитена зона "Бесапарски ридове"”. През 2014 год. Започва задочна докторантура в кат. „Екология и ООС“, ПУ „Паисий Хилендарски“. От 2010 г. до сега работи в Българско дружество за защита на птиците. Взел е участие в редица проекти с европейско финансиране. Владее отлично английски език, също така има отлични компютърни умения с различен вид софтуер в това число ArcGIS Desktop, R, Microsoft office и др.

Докторантът Владимир Дамянов Добрев е представил комплект от документи, свързани с процедурата по защита на дисертационния труд съгласно изискванията на Чл. 36 от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

2. Актуалност на тематиката

Предвижванията при животните и хората са привличали и разпалвали интереса и въображението на редица изследователи в продължение на хиляди години. Птиците са една уникална група гръбначни животни, притежаваща способност да летят, както и изключителни способности за навигация и ориентация. Това прави птиците изключително интересна група от гледна точка изследване тяхната миграционна екология.

Актуалността на разработката се допълва и от факта, че настоящият дисертационен труд разглежда миграционната екология на един от най-заstraшените видове лешояди в световен мащаб. Проучване върху миграционната екология на египетския лешояд ще допринесе до: разкриване на нови аспекти от биологията и екологията на вида (места с тесен фронт на

миграция, концентрация при почивка и зимуване и др.); разработване на адекватни консервационни мерки за опазването на този изчезващ вид.

3. Познаване на проблема

Докторантът познава много добре проблематиката, залегнала в дисертационния труд. Доказателство за това са използваните 290 литературни източника (6 на кирилица и 284 на латиница), носещи богата предварителна информация. Докторантът умело е използвал натрупаните знания по проблема, като са приложени успешно при интерпретиране на резултатите.

4. Методика на изследването

Изследването е изключително мащабно, маркирани са птици в 4 страни (България, Гърция, Северна Македония и Албания), като са използвани GPS сателитни предаватели. Изследването е проведено по съвременна и адекватна, добре разработена методика, правилно приложена и позволява постигане на поставената цел и решаването на задачите. При анализа и интерпретиране на резултатите са приложени адекватни статистически и пространствени подходи. Използван е разнообразен и адекватен софтуер при изчисление на данните.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният дисертационният труд съдържа 134 страници, от които 105 основен текст, 25 страници използвана литература (290 литературни източника, от които 6 на кирилица и 284 на латиница) и 4 страници приложения. В работата са включени 8 таблици и 13 фигури.

Съдържанието и структурата на дисертацията напълно отговарят на установените норми и съдържа всички изисквани раздели. Целта и задачите на изследването са формулирани точно и ясно. В глава "Материал и методи" подробно са описани използваните похвати при анализа на данните, които са съвременни и адекватни. Най-голяма по обем е главата „Резултати и обсъждане“, където са представени получените резултати. Те са интерпретирани подходящо и показват добри аналитични умения на докторанта. Изводите от изследването са

ясни и добре формулирани. Езикът и стилът на дисертационния труд са много добри.

Владимир си е поставил доста амбициозни цели в различни направления на орнитологията, което е похвално и показва отличната му теоретична подготовка, широки научни интереси и стремеж за научно развитие. Изследването е лично дело на докторанта и е проведено върху изобилен материал от 19 маркирани млади и 5 възрастни лешояда.

Приносите са разгледани в три направления - оригинални, потвърдителни и такива с научно приложен характер. За важни приноси от това изследване може да се определят: 1.) Разкрита е най-значимата причина за смъртност при младите египетски лешояди по време на първата им есенна миграция. 2.) Идентифицирани са основните миграционни коридори, места с тесен фронт на миграция и места за почивка и хранене по миграционния път за балканската популация на египетския лешояд. 3.) Изчислена е големината на индивидуалният участък на младите птици в местата за зимуване и на възрастните птици, както в местата за зимуване, така и в местата за размножаване на балканската популация на вида. 4.) Изчислена е вероятността за оцеляване на младите птици по време на миграция. 5.) Идентифицирани са някои от основните заплахи за египетския лешояд в местата за размножаване, по миграционния път и в местата за зимуване.

Картки бележки

Формулираният оригинален принос "1.3. Определени са местата за зимуване на вида", трябва да се разглежда като потвърдителен.

При изписването на литературните източници, не е приложен унифициран подход навсякъде.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът представя 4 публикации отпечатани в специализирани научни списания, три от които с импакт фактор (IF = 5.188). Във една от тези публикации докторантът е водещ автор. Първата представена статия Evan et al. 2018 е цитирана **in press**, но в същото време статията е излязла от печат. Докторантът е

взел участие в 2 научни конференции и 2 работни семинара с международно участие.

Публикациите представят част от дисертационния труд. От представените данни личи приносът на докторанта в тези разработки като равноправен съавтор.

7. Автореферат

Представеният автореферат е от 31 страници. В синтезиран, но изчерпателен вид са представени отделните глави на дисертационния труд. За илюстрация са включени някои от графиките, снимките, таблиците, които допълват текста. Авторефератът точно и ясно представя докторската разработка.

8. Въпроси

Към докторанта имам следния въпрос: Да обясни на какво се дължи голямата разлика в индивидуалния участък на възрастните птици, по време на гнездовия период, между *„Джени“* и останалите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Познавам Владимир Добрев от дълго време. Имали сме възможност да работим заедно, както на терен така и по различни проекти. В тази връзка съм си изградил мнение за него като много добър специалист, акуратен изследовател и анализатор. Той е изключително добре подготвен орнитолог, познат и добре приет от орнитологичната общност, както у нас така и в Европа.

Дисертационният труд показва, че докторантът Владимир Дамянов Добрев притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. В представеният труд са налице научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на

Биологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено в дисертационния труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Владимир Дамянов Добре в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма „Екология и опазване на екосистемите“.

Пловдив, 05.02.2019

Изготвил:

(Георги Попгеоргиев)